

SAŽETAK STRATEŠKE KARTE BUKE GRADA RIJEKE ZA 4. KRUG IZVJEŠTAVANJA

Zakonski okvir za izradu strateške karte buke Grada Rijeke za 4.krug izvještavanja (u daljnjem tekstu karta buke) je članak 7.Zakona o zaštiti od buke (NN 30/09, 55/13, 153/13, 41/16, 114/18, 14/21), dok je nači izrade karte buke detaljno definiran odredbama Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o načinu izrade i sadržaju karata buke i akcijskih planova te o načinu izračuna dopuštenih indikatora buke (Narodne novine 146/21)¹ kao i Preporukama Europske agencije za okoliš i Radne skupine Opće uprave za okoliš Europske komisije o ocjeni izloženosti buke „Predstavljanje informacija o kartama buke javnosti“, ožujak 2008. Karta buke se mora izrađivati za točno određenu kalendarsku godinu (i češće po potrebi) u određenim vremenskim ciklusima od najviše 5 godina. Karta buke za 4. krug izvještavanja odnosi se na stanje opterećenosti bukom za 2021.g. te sadržava procjenu izloženosti bukom od glavnih izvora buke - cestovnog prometa, željezničkog prometa te industrijskih pogona i postrojenja na području Grada Rijeke. Područje izrade karte buke je bilo cjelokupno područje Grada Rijeke približne površine 43,4 km² u kojem je temeljem službenih podataka MUP na dan 31.12.2021. bilo ukupno 122405 stanovnika na 12321 kućna broja. U kartu buke uključeno je ukupno 268,4 km prometnica i to sve "gradske" dionice autocesta (48,3 km), brzih cesta (11,7 km) i državnih cesta (72,5 km), "granične" dionice županijskih cesta koje završavaju na granicama grada (81,8 km) kao i sve nerazvrstane ceste na području grada (54,1 km) koje su obuhvaćene Odlukom o razvrstavanju javnih cesta.

Karta buka za naseljeno područje „Grad Rijeka“ sadrži sve propisane elemente: zasebne strateške karte za buku koju emitira cestovni promet, pružni promet, industrijska područja, uključujući pomorski promet i luke. Karta buke za industrijska područja sadrži karte buke industrijskih pogona i postrojenja za koje se prema posebnim propisima iz područja zaštite okoliša pribavlja rješenje o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša i okolišnim dozvolama, odnosno rješenje o prihvatljivosti zahvata za okoliš. Karta buke Grada Rijeke sastoji se od tekstualnog i grafičkog dijela u mjerilu M1:25.000 sa obrazloženjem izrade s opisom primijenjene metode, područjem izrade s podacima korištenim za izradu akustičkog modela i provedbu proračuna širenja buke i prikaze rezultata izloženosti stanovništva, stambenih jedinica i drugih objekata čija namjena je osjetljiva na buku. Karta buke također sadrži grafičke prikaze stanja buke u određenoj ocjenskoj godini (2021.) izraženo indikatorima buke L_{night} i L_{den} , za svaki promatrani izvor buke.

Od ovog kruga izrade karata buke, sastavni dio rezultata karte buke je i procjena štetnih utjecaja buke na zdravlje stanovnika koja se iskazuje kao procijenjeni broj stanovnika sa ishemijskim bolestima srca, procijenjeni broj stanovnika sa visokom razinom smetanja bukom te procijenjeni broj stanovnika sa ozbiljnim poremećajem sna izazvan bukom. Navedeni podaci se proračunavaju temeljem službenih podataka prevalencije različitih ishemijskih bolesti Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo za 2021.g.

¹https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2021_12_146_2532.html

Temeljem izrađene karte buke Grada Rijeke uvažavajući metodologiju procjene izloženosti stanovništva propisanu metodom CNOSSOS-EU potvrđena je činjenica o cestovnom prometu kao uzroku najvećeg broja broj izloženih stanovnika razinama buke tijekom razdoblja „noć“ kao i tijekom cjelodnevnog razdoblja. Također je temeljem provedene procjene štetnog utjecaja na zdravlje procijenjeno da približno 7 % stanovnika Grada Rijeke ima izraženu smetnju povezanu sa bukom cestovnog prometa, dok cca 2 % stanovnika ima izražen poremećaj sna izazvan bukom cestovnog prometa. S obzirom da je približno 37 % stanovnika Grada Rijeke izloženo razinama buke cestovnog prometa $L_{den} > 53$ dB(A), izravno slijedi da je za cca 179 stanovnika sa ishemijskim bolestima srca mogući uzrok bolesti prekomjerna razina buke cestovnog prometa.

Na temelju izrađene karte buke Grada Rijeke predloženo je niz aktivnosti koje bi temeljem iskustva izrađivača mogla unaprijediti buduću suradnju svih dionika uključenih u slijedeće izrade karata buke i akcijskog plana upravljanja bukom. Navedene aktivnosti su npr. osnivanje trajne radne skupine za upravljanje bukom na području Grada Rijeke; uključivanje i pridruživanje odgovarajuće „važnosti“ buci okoliša u razradi gradskih projekata usmjerenih za poboljšanje zdravlja stanovnika Grada Rijeke uz poticanje usvajanje buke kao javnozdravstvenog pitanja, izrada smjernica za primjenu pozitivne stručne prakse u upravljanju bukom okoliša tijekom faza prostornog planiranja te kasnijeg postupka projektiranja, a sve sa ciljem uvođenja „koncepta dobrog akustičkog dizajna“ u prostoru, unapređenje suradnje sa Hrvatskim autocestama d.o.o., Hrvatskim cestama d.o.o. kao i HŽ infrastrukturom d.o.o. na području Grada Rijeke u dijelovima gdje postoji prekoračenje dopuštenih razina buke.